

Ιωάννα ΣΙΒΡΟΠΟΥΛΟΥ-ΚΑΠΛΑΝΗ

*Σταματία Αργυροπούλου-Λέντζου,
Επιτέλους, γονείς, ακούστε μας!
(Έχουμε πολλά να σας πούμε...),
εκδόσεις Σαββάλας, 2010*

ΠΡΟΚΕΙΤΑΙ ΓΙΑ ΕΝΑ ΙΔΙΑΙΤΕΡΟ ΒΙΒΛΙΟ, ΤΟΥ ΟΠΟΙΟΥ ΤΟ ΚΥΡΙΟ ΣΤΕΛΕΧΟΣ αποτελούν αυθεντικές μαρτυρίες παιδιών προσχολικής ηλικίας, που συγκέντρωσε η συγγραφέας κατά την 30χρονη υπηρέσεία της ως νηπιαγωγός σε δημόσια νηπιαγωγεία.

Η αφιέρωση του βιβλίου, «Αφιερώνω το βιβλίο στους μαθητές μου με τραυματικές εμπειρίες, που με οδήγησαν να το γράψω για τους επερχόμενους γονείς, με την ελπίδα να υπάρξουν λιγότερα θύματα», παραπέμπει στο στόχο της συγγραφέα και μαρτυρεί το ενδιαφέρον της για τις συναισθηματικές ανάγκες των παιδιών.

Σκοπός του βιβλίου, όπως δηλώνεται ρητά στον πρόλογο, είναι να προβληματίσει τους γονείς να ακούσουν τα παιδιά τους, να προσέξουν τις κινήσεις τους, τους μορφασμούς τους, γενικά τις αντιδράσεις τους, αλλά και τους φόβους τους και να προσπαθήσουν να τους αποκωδικοποιήσουν, ώστε να καταλάβουν τι θέλουν να πουν και τι ζητούν από αυτούς. Γι' αυτό και καταθέτει τις μαρτυρίες των ίδιων των νηπίων, που συνδέονται με δυσάρεστα γεγονότα της οικογενειακής τους ζωής, οι οποίες προκαλούν από μόνες τους την προσοχή του αναγνώστη/γονέα, και τον προβληματισμό του για την ανατροφή του παιδιού του. Οι μαρτυρίες άλλωστε, αναμφισβήτητα είναι ένας παράγοντας που επηρεάζει τόσο τη συγγραφή ενός κειμένου όσο και την πρόσληψή του από τον αναγνώστη.

Το βιβλίο απαρτίζεται από 10 κεφάλαια, των οποίων το περιεχόμενο αφορά στο παιδί και στους γονείς. Το παιδί τοποθετείται κυρίως στο χώρο του νηπιαγωγείου, όπου η έμφαση δίνεται σε ιδιαίτερες συμπεριφορές, ή σε λόγια νηπίων που ξαφνιάζουν. Μέσα από αυτά διαφαίνεται το οικογενειακό τους περιβάλλον, οι σχέσεις των γονέων μεταξύ τους, η θέση

του παιδιού στην οικογένεια, η επικοινωνία μεταξύ των μελών της ευρύτερης οικογένειας.

Όσον αφορά στους γονείς, η συγγραφέας επικεντρώνει το ενδιαφέρον της σε 3 άξονες: Ο πρώτος, κι ίσως ο πιο βασικός, αναφέρεται στις σχέσεις μεταξύ των γονέων, που όταν δεν είναι αγαστές, προκαλούν ερωτηματικά στα παιδιά και αφήνουν τραυματικές εμπειρίες στις ψυχές τους. Ο δεύτερος, απεικονίζει τις σχέσεις των γονέων με τους δικούς τους γονείς, τους παππούδες και τις γιαγιάδες και τα όρια που οι γονείς θέτουν στις σχέσεις εκείνων με τα εγγόνια τους. Σε έναν τρίτο άξονα πιο διευρυμένο τοποθετείται ο τρόπος που αντιμετωπίζουν οι γονείς τα παιδιά τους. Πιο συγκεκριμένα προσδιορίζονται: η αδυναμία των γονέων να αφογκράζονται τα μηνύματα των παιδιών τους· η απροθυμία να συνεργάζονται με το σχολείο, όταν τα παιδιά παρουσιάζουν κάποια αποκλείουσα συμπεριφορά· η τακτική να κρατούν μακριά τα παιδιά τους από τα οικογενειακά δρώμενα, ιδιαίτερα από δυσάρεστα οικογενειακά γεγονότα, όπως ο θάνατος.

Στην αρχή κάθε κεφαλαίου, πλην του πρώτου, που αποτελεί περιγραφή των τριών πρώτων ημερών του νηπίου στο νηπιαγωγείο, δίνεται η παιδαγωγική διάσταση του θέματος που εισηγείται ο τίτλος, ενώ προστίθενται και πληροφορίες σχετικές με το θέμα. Ακολουθούν τα περιστατικά, γεγονότα όπως συνέβησαν στο νηπιαγωγείο κυρίως, τα οποία επισφραγίζονται από τη σύντομη γνώμη της ψυχολόγου, όπου ερμηνεύεται η στάση του παιδιού, των γονέων και σε κάποια κεφάλαια η στάση της νηπιαγωγού.

Τα περισσότερα περιστατικά συγκεντρώνει το κεφάλαιο που αναφέρεται στην αδυναμία των γονέων να αφογκράζονται τα μηνύματα των παιδιών τους, ουσιαστικά δηλαδή στην άρνησή τους να δουν και να παραδεχτούν το πρόβλημα του παιδιού τους. Τα προβλήματα των παιδιών εντοπίζονται σε θέματα υγείας, νοητικής στέρησης και ψυχολογικά. Τα πρώτα οι γονείς δεν τα συζητούν με τη νηπιαγωγό από το φόβο μην κοινοποιηθούν. Τα σχετικά με τη νοημοσύνη του παιδιού αρνούνται να τα δουν, δε θέλουν να τα παραδεχτούν, ωραιοποιούν την κατάσταση ακόμη και όταν τους το συζητά η νηπιαγωγός. Τέλος, στα ψυχολογικά, που εκδηλώνονται στα συγκεκριμένα περιστατικά ως ελλειμματική προσοχή και υπερκινητικότητα, προσκόλληση στη δασκάλα, ή απομόνωση, οι γονείς ακολουθούν ως επί το πλείστον την ίδια τακτική, της άρνησης δηλαδή του προβλήματος.

Αποκαλυπτική για τη στάση των γονέων είναι η άποψη της ψυχολόγου: «Η συνειδητοποίηση του προβλήματος συνοδεύεται από αισθήματα

άγχους, φόβου, πόνου και είναι δύσκολο να αποδεχθεί κανείς το πρόβλημα και τα έντονα συναισθήματα. Γι' αυτό οι γονείς ακολουθούν αμυντική συμπεριφορά, προσωρινά μέτρα, αλλά μακροπρόθεσμα δημιουργούνται επιπρόσθετα προβλήματα. Μόνο μέσα από την επίγνωση, που όμως είναι οδυνηρή και δεν την αντέχουν όλοι, έχουν τη δυνατότητα να μπουν στη διαδικασία της αντιμετώπισης».

Στο τελευταίο κεφάλαιο παρατίθενται χαριτωμένα περιστατικά νηπίων, τα οποία εκπλήσσουν ευχάριστα τον αναγνώστη, καθώς αναγνωρίζει σε αυτά την αφέλειά τους και τον γεμάτο ευαισθησία και αθωότητα μικρόκοσμό τους.

Το βιβλίο συνεχίζεται με λίγες ακόμη σελίδες αφιερωμένες σε ένα θέμα των καιρών, την πολυπολιτισμικότητα, προκειμένου να ενημερωθεί ο αναγνώστης για την νέα κοινωνική πραγματικότητα και το ρατσισμό που βιώνουν ιδιαίτερα τα παιδιά στο σχολείο.



Η Ιωάννα Σιβροπούλου-Καπλάνη είναι Σχολική Σύμβουλος Φιλολόγων